

ข่าว

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ DEPARTMENT OF MEDICAL SCIENCES

88/7 ซอยสถาบันปราชญ์ราชมงคล ถนนติวานนท์ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา 31000
โทร./แฟกซ์ 0 2591 1707 www.dmsc.moph.go.th

สธ.สำรวจคุณภาพน้ำดื่มจากตู้จำหน่ายเครื่องดื่มทั่วประเทศ เพื่อประเมินคุณภาพและความปลอดภัย

กระทรวงสาธารณสุข โดย กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ร่วมกับ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำรวจคุณภาพและความปลอดภัยของน้ำดื่มจากตู้จำหน่ายเครื่องดื่มทั่วประเทศ ในปี 2555 รวม 1,871 ตัวอย่าง พบว่า ไม่ผ่านมาตรฐาน 633 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 33.8 พบพบน้ำมีค่าความเป็นกรด-ด่างไม่ได้ตามมาตรฐานและพบเชื้อก่อโรคอาหารเป็นพิษ และผู้ประกอบการหมั่นดูแลบำรุงรักษา เครื่องกรองน้ำที่เป็นองค์ประกอบหลักของตู้จำหน่ายเครื่องดื่ม ซึ่งอาจเกิดการสะสมเชื้อก่อโรคที่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภคได้

นายแพทย์สุรวิทย์ คนสมบูรณ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงสาธารณสุข กล่าวว่า กระทรวงสาธารณสุข มีนโยบายด้านส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันควบคุมโรค และลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพ โดยให้หน่วยงานด้านสาธารณสุขมีกระบวนการกำกับดูแลมาตรฐานและเฝ้าระวังผลิตภัณฑ์สุขภาพและอาหาร ให้ปราศจากสารปนเปื้อนและเชื้อก่อโรค เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐาน จากการเปลี่ยนแปลงสภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนตามความเจริญของเทคโนโลยี ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่เน้นความสะดวกสบาย พฤติกรรม การบริโภคจึงเปลี่ยนไป ประชาชนในปัจจุบันนิยมบริโภคอาหารสำเร็จรูป รวมทั้งน้ำดื่มที่สะดวกในการซื้อหา ส่วนใหญ่จึงนิยมซื้อน้ำบริโภคที่บรรจุในภาชนะที่ปิดสนิท ซึ่งค่อนข้างมีราคาแพง ดังนั้นจึงมีการนำตู้จำหน่ายเครื่องดื่มมาติดตั้งให้บริการ กระจายอยู่ทั่วไปในแหล่งชุมชนเมือง ตามหอพัก คอนโดมิเนียม หน้าร้านค้าในหมู่บ้านหรือริมถนน บั๊มน้ำมัน หรือสวนสาธารณะ เพื่อให้เข้าถึงผู้บริโภคได้มากขึ้น และมีราคาถูก ผู้บริโภคสามารถนำภาชนะขนาดใดก็ได้มาบรรจุน้ำดื่มกลับบ้าน บางครั้งพบว่าสภาพภายนอกของตู้จำหน่ายเครื่องดื่มดูสกปรก รวมทั้งบริเวณช่องจ่ายน้ำ ตู้จำหน่ายส่วนใหญ่ตั้งอยู่กลางแจ้ง หรือตั้งอยู่ข้างถนนที่มีฝุ่นละอองในบางแห่งยังมีน้ำขังบริเวณพื้นที่ตั้ง บางตู้อยู่ใกล้ถังขยะ หรือมีสัตว์มาอาศัย เป็นที่นอนและถ่ายของเสีย

นายแพทย์สุรวิทย์ กล่าวต่ออีกว่า กระทรวงสาธารณสุข โดย สำนักคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร และศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ทั้ง 14 แห่งทั่วประเทศ ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ร่วมกับ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ดำเนินโครงการสำรวจสถานการณ์ความปลอดภัยของน้ำดื่มจากตู้จำหน่ายเครื่องดื่มในปี 2555 เพื่อประเมินคุณภาพและความปลอดภัยของน้ำดื่มจากตู้จำหน่ายเครื่องดื่มทั่วประเทศ โดยการเก็บตัวอย่างน้ำตรวจวิเคราะห์จำนวน 1,871 ตัวอย่าง พบว่า ไม่ผ่านมาตรฐานจำนวน 633 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 33.8 โดยมีตัวอย่างที่ไม่ผ่านมาตรฐานทางด้านเคมี จำนวน 487 ตัวอย่าง (ร้อยละ 26) ซึ่งได้แก่ ค่าความเป็นกรด-ด่าง ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน ค่าความกระด้างหรือมีปริมาณสิ่งแปลกปลอมสูงเกินมาตรฐาน นอกจากนี้ในบางพื้นที่ ยังตรวจพบสารปนเปื้อนที่คาดว่าอาจเป็นปัญหา โดยตรวจพบ ในเขต

มากที่สุด (ร้อยละ 1.5) รองลงมา ได้แก่ แมงกานีส (ร้อยละ 0.5) ฟลูออไรด์ (ร้อยละ 0.3) สังกะสี (ร้อยละ 0.2) เหล็กและตะกั่ว (ร้อยละ 0.1) ตามลำดับ และในการทดสอบความปลอดภัยจากเชื้อจุลินทรีย์ พบตัวอย่างที่ไม่ผ่านมาตรฐานจำนวน 303 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 16.2 โดย พบเชื้อโคลิฟอร์ม (Coliform) มากที่สุด ซึ่งคิดเป็นจำนวนกว่าร้อยละ 80 ของตัวอย่างที่ผิดมาตรฐานในด้านนี้ เชื้อจุลินทรีย์อื่นๆ ที่ตรวจพบ รองลงมา ได้แก่ อี.โคไล (*E.coli*) และเชื้อโรคอาหารเป็นพิษ เช่น แซลโมเนลล่า (*Salmonella*) และแสตปฟีโลค็อกคัส ออเรียส (*Staphylococcus aureus*) ตามลำดับ นอกจากนี้ในบางพื้นที่ยังตรวจพบเชื้อก่อโรคอื่นๆ เช่น บาซิลลัส ซีเรียส (*Bacillus cereus*) และ กลอสตริเดียม เพอร์ฟริงเจนส์ (*Clostridium perfringens*) อีกด้วย

นายแพทย์นิพนธ์ โพธิ์พัฒนชัย อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวเพิ่มเติมว่า การสำรอน้ำดื่มจากตู้จำหน่ายเครื่องดื่ม แสดงให้เห็นว่าผู้ประกอบการหรือผู้รับผิดชอบน้ำดื่มตู้จำหน่ายเครื่องดื่มบางรายขาดการดูแลบำรุงรักษาเครื่องกรองน้ำ ซึ่งเป็นอุปกรณ์หลักของตู้จำหน่ายเครื่องดื่มตู้จำหน่ายเครื่องดื่ม ทำให้ประสิทธิภาพการกรองต่ำลง และเกิดการสะสมของจุลินทรีย์ ทำให้ตรวจพบสารปนเปื้อนซึ่งแสดงว่าน้ำดื่มไม่ได้มาตรฐาน และการตรวจพบการปนเปื้อนเชื้อโคลิฟอร์ม อี.โคไล และเชื้อโรคอาหารเป็นพิษก็แสดงว่าน้ำไม่สะอาดและไม่ควรบริโภค เพราะเชื้อโคลิฟอร์ม อี.โคไล นั้นเป็นจุลินทรีย์ที่บ่งบอกสุขลักษณะความสะอาดของน้ำดื่ม นอกจากนี้ในกรณีที่ผู้บริโภคได้รับเชื้อโรคอาหารเป็นพิษจะทำให้เกิดอาการทางเดินอาหารได้ภายใน 2 - 24 ชั่วโมง ผู้ที่ได้รับเชื่อดังกล่าวอาจมีอาการท้องเสีย คลื่นไส้ อาเจียน ปวดศีรษะและเกิดตะคริวที่ท้องได้ ดังนั้นเพื่อความปลอดภัยของผู้บริโภค หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรให้ความรู้แก่ผู้ประกอบการที่ติดตั้งตู้จำหน่ายเครื่องดื่มตู้จำหน่ายเครื่องดื่มให้ดูแลและบำรุงรักษาตู้หลังการติดตั้งอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งกำหนดเกณฑ์หรือมาตรฐานการผลิตที่เหมาะสม เพื่อใช้กำกับและควบคุมธุรกิจการผลิตน้ำดื่มตู้จำหน่ายเครื่องดื่มให้ได้คุณภาพและปลอดภัย โดยผู้ประกอบการและผู้รับผิดชอบดูแลตู้ควรมีความรับผิดชอบต่อใส่ใจในคุณภาพความปลอดภัยของผู้บริโภคด้วย

กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข

20 ตุลาคม 2555

โฆษกกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

ดร.วัฒนา อู่วานิชย์

มือถือ 08 1811 2926

ฝ่ายประชาสัมพันธ์ สำนักงานเลขานุการกรม

โทรศัพท์ 0-2951-0000 ต่อ 99017 , 99081

โทรสาร 0-2591-1707